

Yhteenveto

Suomen metsäteollisuuden kansainvälisen toimintaympäristön tunnuspiirteenä kuluvana ja ensi vuonna on hyvä taloudellinen kehitys. Metsäteollisuuden vientiosuuksilla painotettu maailmantalouden reaalin BKT:n kasvu on tänä ja ensi vuonna noin 4 prosenttia. Viimeksi kasvuvauhti oli yhtä nopeaa 1980-luvun lopulla. Suomen metsäsektorin tuotanto onkin jatkunut nousujohteisena ja hintakehitys on ollut hyvä, erityisesti massa- ja paperiteollisuudessa. Metsäteollisuuden tuotanto, markkinahakkuut ja tuontipuun käyttö tulevat olemaan ennätysellisen suuria tänä ja ensi vuonna. Tänä vuonna tukkipuun kantohinnat nousevat, mutta kuitupuun laskevat reaalisesti. Ensi vuonna kantohintakehityksen ennakoidaan olevan päinvastainen eli kuitupuun hinnat nousevat tukkipuuta enemmän.

Taloudellinen toimintaympäristö

Suomen metsäteollisuuden kaikkien keskeisten vientimaiden taloudet kasvavat tänä vuonna vähintäänkin samaa vauhtia kuin viime vuonna ja useimmat selvästi nopeammin. Vienti kasvaa etenkin Yhdysvaltoihin, Saksaan, Ranskaan ja Espanjaan. Sen sijaan vienti Britanniaan kasvaa lähinnä vain sahatavarassa. Ensi vuonna kasvuvauhdin ennakoidaan keskeisissä vientimaissa olevan, lukuunottamatta Yhdysvaltoja, lähes saman suuruista kuin tänä vuonna. Suurimmiksi riskitekijöiksi hyvälle maailmantalouden kehitykselle arvioidaan yleisesti öljyn hinnan pysymistä korkealla tasolla, sekä Yhdysvaltojen talouskasvun kääntymistä odotetun ”pehmeän laskun” sijasta ”jyrkkään laskuun”. Myös kotimaan

talouden kasvuvauhti jatkuu voimakkaana tänä ja ensi vuonna, mikä heijastuu mm. vilkkaana jatkuvana rakentamisena.

Metsäteollisuuden tuotanto-, vienti- ja hintakehitys

Rakentamisen kasvu nostaa Länsi-Euroopan havusahtavaran ja vanerin kulutuksen ennätystasolle tänä vuonna. Euroopan ja Aasian kysynnän kasvun ja Suomen hyvän kilpailukyvyn ansiosta Suomen sahatavaran tuotanto ja vienti kasvaa noin 7 prosenttia ja vientihinta markoissa nousee 9 prosenttia vuonna 2000. Vanerin tuotanto ja vienti kasvaa 14 prosenttia ja viennin keskihinta nousee 2 prosenttia.

Ensi vuonna sahatavaran tuotannon, viennin ja markkamääräisen vientihinnan ennustetaan nousevan 3 prosenttia. Hinnan nousua rajoittaa Euroopassa lisääntynyt sahatavaran tarjonta ja kilpailevien materiaalien käytön lisääntyminen, sekä euroalueen ulkopuolisessa viennissä euron ennakoitu vahvistuminen. Vanerin tuotannon ja viennin ennustetaan kasvavan noin 13 prosenttia ja keskihinnan nousevan vajaan 2 prosenttia.

Myös massa- ja paperiteollisuuden tuotannon ja viennin määrissä tehdään tänä ja ensi vuonna uudet ennätykset. Paperi- ja kartonkituotteiden tuotanto kasvaa tänä vuonna noin 6 prosenttia. Sellun markkamääräisten keskihintojen ennakoidaan nousevan kuluvana vuonna peräti 60 prosenttia viime vuoden verrattuna. Sellun hinnan nousu ei ole siirtynyt täysimääräisesti paperituotteiden hintoihin, ja

niiden ennakoidaan nousevan tänä vuonna vain 12 prosenttia. Sellu- ja paperikapasiteetin niukkuuden ja maailmanmarkkinoiden hyvän kysyntäkehityksen seurauksena hinnat nousevat vielä ensi vuonna – sellun noin 6 prosenttia ja paperin noin 12 prosenttia. Myös massa- ja paperiteollisuuden tuotanto kasvaa edelleen runsaat 4 prosenttia kuluvasta vuodesta.

Metsäteollisuuden kaikkien toimialojen tuotannon kasvun rajoitteeksi on muodostumassa kapasiteetti – tavaraa menisi enemmän kaupaksi kuin sitä pystytään valmistamaan.

Metsäteollisuuden kustannukset, käyntiasteet ja kannattavuus

Metsäteollisuuden raaka-aine-, energia- ja työvoimakustannukset kohoavat kuluvana vuonna nimellisesti, mutta reaalisesti osa panoksista jopa halpenee. Metsäteollisuustuotteiden hyvä kysyntä nostaa kotimaisen kapasiteetin käyttöasteen korkealle tänä vuonna. Selluteollisuudessa se nousee 97 prosenttiin, paperiteollisuudessa 95 prosenttiin, kartonkiteollisuudessa 99 prosenttiin ja sahateollisuudessa 96 prosenttiin. Vientihintojen nousu, heikon euron tuoma kilpailuetu ja kasvavat tuotantomäärät nostavat metsäteollisuuden tuloksen tänä vuonna ennätystasolle. Kun vielä suurin osa tuotantopanoksista on kotimaasta tai niiden laskutusvaluutta on euro, niin kolmen suurimman metsäyhtiön tuloksen odotetaan tänä vuonna kohoavan yli 20 miljardin markan.

Ensi vuonna kustannukset nousevat hieman kuluvaa vuotta enemmän. Toisaalta metsäteollisuuden vientihintojen, tuotannon sekä kapasiteetin käyttöasteen nousussa edelleen tai pysyessä vähintään kuluvan vuoden tasolla metsäteollisuus tekee jälleen uuden ennätystuloksen.

Raakapuumarkkinat

Metsäteollisuuden ennätysmäisen korkea tuotanto näkyy myös suurina hakuina – markkinahakkuiden

kokonaismäärä nousee tänä vuonna noin 58 miljoonaa kuutiometriin. Kantohintojen nousu on ollut voimakkainta kuusitukissa, jonka hinta kohoaa 10 prosenttia. Mänty- ja koivukuidun hinnat eivät nouse kuluvana vuonna, mutta kuusikuidun hinta nousee nimellisesti neljä prosenttia. Lähinnä kotimaan markkinoiden hyvästä toimivuudesta johtuen puun tuonti kasvaa tänä vuonna vain 2 prosenttia. Vuonna 2001 markkinahakkuissa tultaneen saavuttamaan jälleen uusi ennätys, noin 60 miljoonaa kuutiometriä. Myös tuontimäärien ennustetaan nousevan jälleen uudelle ennätystasolle, 14,4 miljoonaa kuutiometriin. Ensi vuonna tukkipuun hinnat nousevat 1–4 prosenttia ja kuitupuun 2–5 prosenttia riippuen puutavaralajista.

Yksityismetsien puuntuotanto ja kannattavuus

Puuntuotannon kokonaisinvestoinnit nousevat ensi vuonna jo lähes 1,05 miljardiin markkaan. Pääasiassa kuusikoiden avohakkuista johtuvat uudistamisvelvoitteet lisäävät istutusmääriä ja sitä kautta myös kokonaisinvestointeja. Lisääntyneen neuvonnan ja suunnittelun johdosta myös julkisten varojen käyttö tehostuu tänä ja ensi vuonna. Samalla se lisää myös yksityismetsänomistajien omaa panostusta puuntuotantoon. Hyvän tulopohjan lisääntyneille investoinneille luo tänä vuonna ensimmäistä kertaa yli 10 miljardiin markkaan kohoavat kantorahatulot.

Yksityismetsätalouden nettotulos on jo kuudetta vuotta pitkäaikaisten keskiarvojen yläpuolella. Jatkossa tulojen lisääminen ei kuitenkaan onnistu nyt käytössä olleella reseptillä, kuusitukkileimikoiden hakkuiden lisäämisellä. Silti puuston rahaksi muuttaminen näyttää jatkuvan vilkkaana tänä ja ensi vuonna, eikä edes kustannusten nousu estä uusien nettotulosennätysten syntyä.

Työvoima

Metsäteollisuuden työllisyys pysyy vuosina 1999–2001 samalla 72 000 henkilötyövuoden tasolla.

Työllisyyden jakauma on kuitenkin muuttunut puutuoteteollisuuden hyväksi. Työntekijöiden reaalin ansiotaso laskee puutuoteteollisuudessa ja massa- ja paperiteollisuudessa tänä vuonna. Ensi vuonna reaaliensioiden ennustetaan nousevan teollisuuden keskiansioiden nousua vastaavasti molemmilla metsäteollisuuden toimialoilla.

Metsätalouden työllisyys paranee tänä vuonna noin 1000 henkilötyövuodella ja nousee 24000 htv:een. Vuonna 2001 sen ennakoitaan säilyvän kuluvan vuoden tasolla. Työntekijöiden reaalin ansiotaso nousee tänä vuonna puunkorjuussa ja alenee metsänhoitotyössä, mutta sen ennakoitaan nousevan molemmilla toimialoilla ensi vuonna.

Ennusteriskit

Edellä esitetyille ennusteille ja Suomen metsäsektorin hyvälle kehitykselle suurimmiksi riskitekijöiksi voidaan arvioida Yhdysvaltojen talouden ja öljyn hinnan kehitykseen liittyvät epävarmuudet. Mikäli Yhdysvalloissa talous ajautuisi selvään taantumaa ja/tai öljyn hinta nousisi jälleen yli 30 dollariin tynnyriltä, olisi näillä muutoksilla suoria ja epäsuoria negatiivisia vaikutuksia Suomen metsäsektorille. Esimerkiksi metsäteollisuuden tuotanto ja vienti todennäköisesti laskisivat nyt ennustettuun kehitykseen verrattuna. Tämän seurauksena myös kehitys metsätaloudessa olisi ennakoitua heikompi. Kuitenkin lokakuun alkupuolella käytettävissä olevan informaation valossa tällainen kehitys näyttää epätodennäköiseltä.